

AFVOER DER 'NSB'ERS'

waren. Ze verzochten daarom in het leger te mogen worden opgenomen. En als de regering hen nog niet vertrouwde, dan boden ze aan . . . een compagnie te vormen, met hun eigen officieren (er waren onder die gedetineerden genoeg bekwame officieren), om dan op een gevaarlijk punt te worden ingezet, dan zouden zij hun trouw aan het vaderland tonen.'

Al deze vrijwilligers, ca. tweehonderd, 'meest vroegere militaire functies bekleed hebbende', ondertekenden een verzoekschrift. Het werd doorgegeven aan procureur-generaal Block. Deze legde het terzijde en reageerde er zelfs niet op, 'omdat hij', aldus van Baarsel, 'twijfelde aan de oprechtheid.'¹

Wèl kreeg de kampcommandant heel iets anders van mr. Block te horen: begin januari verscheen bij hem een luitenant met het bericht dat 'de onverzoenlijken' op last van de procureur-generaal naar West-Indië overgebracht zouden worden. De procureur-generaal had de officier een lijst met ca. honderdvijftig namen meegegeven maar de kampcommandant kon er namen van schrappen of namen aan toevoegen. Van Baarsel schrapte er ca. twintig. Honderdtwee-en-dertig af te voeren 'NSB'ers' bleven over. Aan hen werden de veertien toegevoegd die in de gevangenis te Cheribon opgesloten waren, zodat een groep ontstond van in totaal honderdzes-en-veertig 'NSB'ers', onder hen de oprichter van de Indische Partij, E. F. E. Douwes Dekker die, zoals eerder vermeld, in '40 rapporten voor de Japanners was gaan schrijven. Die groep werd later in januari in Tjilatjap aan boord gebracht van een schip van de Java-China-Japan-lijn, de 'Tjisadane', waarvan het hoofddek tot een soort kooi was gemaakt. Ter bewaking gingen dertig mariniers mee. Er waren in die tijd berichten gekomen dat mogelijkwijs een Duitse *raider* in het zuiden van de *Pacific* opereerde – hield deze de 'Tjisadane' aan, dan zouden de 'NSB'ers' bevrijd worden. Om dat laatste te voorkomen, kreeg (Bezemer heeft bij zijn onderzoek dit gegeven ontdekt) de gezagvoerder van de 'Tjisadane' opdracht van de Commandant Maritieme Middelen te Soerabaja, kapitein-ter-zee P. Koenraad, om, als hij door een *raider* werd aangevallen, zijn schip met de 'NSB'ers' vrijwel onmiddellijk tot zinken te brengen. Er werden daartoe kisten van een Amerikaanse telefoonmaatschappij aan boord gebracht die evenwel geen telefoonapparatuur maar zware explosieven bevatten. Die kisten werden in de dieptanks geplaatst en er werd, aldus Bezemer, 'een contactklok . . . aangebracht, zodat de passagiers' (t.w. de mariniers en een aantal gewone passagiers) 'en de

¹ J. van Baarsel: 'Het NSB-interneringskamp te Ngawi', p. 62-63.